

Landsbygdsdepartementet

2012-04-16

Kommenterad dagordning inför Jordbruks- och fiskerådet den 26-27 april 2012

1. Godkännande av dagordningen

Lagstiftningsöverläggningar

(Offentlig överläggning enligt artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

2. Godkännande av A-punktslistan

JORDBRUK

SÄRSKILDA JORDBRUKSKOMMITTÉN

3. Reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken: direktstöd

- a) *Yngre jordbrukare, smågårdar, frivilligt kopplat stöd och kompletterande direktstöd för jordbrukare i områden med naturliga begränsningar*
- b) *Intern omfördelning, aktiv jordbrukare och begränsat stöd till stora gårdar*

- Riktlinjedebatt

Dokumentbeteckning

15396/11 AGRI 679 AGRIFIN 87 CODEC 1656 + REV 1 (en/fr/de)
+ REV 2 (nl)

Rättslig grund

Artikel 43.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (TFEU), ordinarie lagstiftningsförfarande. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet i medbeslutande med Europaparlamentet.

Bakgrund

Kommissionen presenterade den 12 oktober 2011 lagförslag för den framtida inriktningen av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP). Direktstödsförordningen diskuterades separat på rådsmötet i november 2011 och fick även stor uppmärksamhet vid rådet i mars i år, då temat var förenkling. Lagstiftningspaketet kommer att förhandlas under kommande år och beslut väntas i början av 2013.

Ordförandeskapet har uppgett att diskussionen på rådsmötet den 26 april ska fokusera på:

(a) Unga brukare, småbrukare, frivilligt kopplat stöd och kompletterande direktstöd (s k top-up) till lantbrukare i områden med specifika naturliga begränsningar

(b) Nationell omfördelning, aktiva jordbrukare och stödtak för stöd till stora gårdar(capping)

Kommissionen föreslår en utjämning av direktstödet där huvudregeln är att alla stödrätter för grundstödet inom ett land eller en region ska ha samma värde redan år 2014, men förslaget tillåter även att stödet utjämnas senast 2019.

Kommissionen föreslår även att två procent av direktstödet öronmärks till ett obligatoriskt tillägg till unga jordbrukare. Dessutom kan medlemsstaterna öronmärka fem procent till områden med specifika naturliga begränsningar och ytterligare en andel till produktionskopplade stöd till regioner eller sektorer med särskilda problem. Medlemsstaterna ska också erbjuda ett förenklat alternativt stöd till småbrukare.

Kommissionen föreslår vidare att ett progressivt stödtak ska införas i direktstödet för att begränsa nivåerna för dem som idag erhåller mest stöd. För att företag med många anställda inte ska drabbas hårt föreslås att ett avdrag för alla lönekostnader ska ske innan reduktion av stöd görs. Kommissionen föreslår även att stöd endast ska tilldelas ”aktiva brukare” enligt en föreslagen definition.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att det krävs fortsatt kraftfulla reformer av den gemensamma jordbrukspolitiken som leder till väsentligt lägre utgifter och ökad marknadsorientering. Sverige ska vara en konstruktiv förhandlingspart i syfte att få så stort inflytande som möjligt över slutresultatet.

Avseende direktstöd anser regeringen att dessa ska frikopplas helt från produktionen och utjämnas genom att de högsta stöden sänks och på sikt fasas ut. Regeringen anser därför att kommissionens förslag är otillräckligt när det gäller kopplade stöd. Ingen ny frikoppling föreslås

och medlemsländerna ges i vissa fall möjlighet att produktionskoppla mer stöd än vad som är fallet i dag.

Regeringen anser att såväl stödet till unga jordbrukare som till småbrukare ska vara frivilliga för medlemsstaterna att tillämpa. Stöden riskerar att leda till ökad administration och samtidigt bli ineffektiva eftersom jordbruksstrukturen varierar mellan länder och regioner och därför hanteras på ett bra sätt inom pelare II.

Avseende stödet till områden med specifika naturliga begränsningar inom pelare I stödjer regeringen förslaget om att detta ska vara frivilligt för medlemsstaten att tillämpa. Det kan finnas en risk för överlappning med motsvarande stöd inom pelare II och man bör söka så effektiva lösningar som möjligt.

Regeringen anser att det är viktigt att den nationella omfördelningen sker på ett smidigt och administrativt enkelt sätt, samt under socialt acceptabla villkor för enskilda brukare.

Regeringen stödjer idén om att direktstödet ska gå till aktiva brukare men ifrågasätter kommissionens förslag till definition, eftersom den är allt för administrativt betungande och dessutom inte är tillräckligt träffsäker.

Regeringen är tveksam till kommissionens förslag om att införa stödtak, då detta kan kringgås genom en uppdelning av företag och därmed riskerar att bli ett ineffektivt verktyg. En sådan gräns leder till ökade administrativa kostnader och kan innebära att jordbruksföretagens strukturutveckling hämmas.

EU-nämnden och MJU

Frågan var föremål för information i MJU och samråd med EU-nämnden inför Jordbruks- och fiskerådet i november 2011. Frågan var även föremål för särskild överläggning i MJU den 16 februari 2011.

FISKE

FRÅGOR FÖR COREPER

4. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma fiskeripolitiken

- Riktlinjedebatt

Dokumentbeteckning

12514/11 PECHE 187 CODEC 1166

Rättslig grund

Artikel 43.2 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (TFEU), ordinarie lagstiftningsförfarande. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet i medbeslutande med Europaparlamentet.

a) Regionalisering

Bakgrund

I reformen av den gemensamma fiskeripolitiken, GFP, ingår förslag som ska leda till en ökad regionalisering. I kommissionens förslag ges medlemsländerna rätt att anta nationella bestämmelser i syfte att uppnå de av EU fastställda målen i GFP:n, både i genomförandet av de fleråriga planerna och i det tekniska ramverket. Förslaget om regionalisering har under hösten 2011 väckt frågor hos medlemsländerna om hur kommissionen ser på det praktiska genomförandet av regionaliseringen. Kommissionären Maria Damanaki översände i december 2011 ett brev till det inkommande danska ordförandeskapet (dok.18181/11 PECHE 381 CODEC 2446) där hon försökte förtydliga kommissionens förslag rörande fyra av de centrala delarna i reformförslaget: regionalisering; överförbara fiskenyttjanderätter (TFC); utkastförbud; samt målet att uppnå maximalt hållbart nyttjande (MSY) av bestånden till år 2015. I brevet framgår att syftet med regionalisering är att gå från en ”mikroförvaltning” på unionsnivå till ett mer decentraliserat genomförande av förvaltningen samt att säkerställa att förvaltningsåtgärder och regler är anpassade till varje havsområdes specifika förutsättningar. Vidare framgår att regionaliseringen kan bygga på redan existerande samarbeten mellan medlemsländerna (t.ex. Baltfish och Scheveningen). I somliga havsområden måste denna typ av samarbeten dock utvecklas.

Det danska ordförandeskapet planerar ett meningsutbyte om regionaliseringsförslagen vid Jordbruks- och fiskerådet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att en ökad regionalisering är en viktig del i reformen av GFP och stödjer kommissionens ambition att undvika mikroförvaltning på unionsnivå och därmed göra förvaltningen mer adaptiv. Regeringen vill se en regional anpassning med syftet att få en engagerad, ansvarstagande näring där efterlevnaden av regelverket förstärks.

EU-nämnden och MJU

Frågan var senast föremål för samråd med EU-nämnden och information i MJU inför Jordbruks- och fiskerådet i juli 2011. Frågan var även föremål för särskild överläggning i MJU den 27 oktober 2011.

b) Överlåtbara fiskenyttjanderätter

Bakgrund

Den gemensamma fiskeripolitiken har misslyckats med att lösa problemet med överkapaciteten i fiskeflottan. I reformen av den gemensamma fiskeripolitiken har kommissionen därför föreslagit ett system med överlåtbara fiskerättigheter (Transferable fishing concessions, TFC) som är tänkt att bidra till att överkapaciteten i fiskeflottan minskar. Kommissionen föreslår att systemet ska vara obligatoriskt för alla medlemsstater och träda i kraft från och med år 2014. Systemet, som ska gälla på nationell nivå och för alla kommersiella arter, innebär enligt förslaget att TFC introduceras för fartyg över 12 meter samt för alla fartyg med släpredskap.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen ställer sig i grunden positiv till ett system med nationella överförbara fiskerättigheter. Regeringen anser dock att överförbara rättigheter till fiske på nationell nivå inte får drabba det kustnära småskaliga fisket och våra kustsamhällen, vilket innebär att regeringen anser att den föreslagna 12-metersgränsen, inklusive regleringen vad gäller släpredskap, inte är lämplig. Istället bör principen vara att huvuddelen av flottan omfattas av systemet. Regeringen anser att medlemsstater bör ges möjlighet att själva bestämma kriterier för hur stor andel av kvoten som kan reserveras till fiskare för att exempelvis främja vissa regioner, selektiva fiskemetoder och nyrekrytering. Regeringen anser också att giltighetstiden för TFC kan ifrågasättas och att en kortare period på minst 10 år bör gälla, istället för de minst 15 år som föreslås av kommissionen.

EU-nämnden och MJU

Frågan var senast föremål för samråd med EU-nämnden och information i MJU inför Jordbruks- och fiskerådet i juli 2011. Frågan var även föremål för särskild överläggning i MJU den 27 oktober 2011.

Icke lagstiftande verksamhet

5. Godkännande av A-punktslistan

6. Övriga frågor

a) Uppdatering av medlemsstaternas genomförande av direktivet om skydd av grisar med hänsyn till grupphållning av suggor

– Information från kommissionen

Dokumentbeteckning

Saknas

Rättslig grund

Inte aktuellt

Bakgrund

Sverige har genomfört direktiv 2008/120/EG om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning. Direktivet innehåller flera långtgående bestämmelser för att öka djurskyddet vid grishållning. Det som kommissionen befarar kommer vara svårast för medlemsstaterna att genomföra är kravet på s.k. grupphållning av suggor. Därutöver finns även krav om bl.a. minsta golvyta, golvens utformning och miljön grisarna vistas i. Vidare ska djuren ha tillgång till bökbart material och tillräckligt med foder och vatten. Direktivet innehåller även utbildningskrav för djurskötare, förbud mot att hålla suggor och gyltor uppbundna, samt begränsningar vad det gäller olika typer av stympning, som t.ex. svanskupering. Direktivet träder i kraft i sin helhet den 1 januari 2013.

Flera av bestämmelserna i direktivet är praxis i Sverige sedan tidigare och vi bedömer att efterlevandegraden hos svenska grisbönder är hög och att det inte kommer att finnas något problem med olaglig grishållning i Sverige efter årsskiftet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige stödjer kommissionen i dess strävan att säkerställa att direktivet är genomfört och efterlevs i alla medlemsstater från den 1 januari 2013. Det är viktigt att alla aktörer följer regelverket. Dels för att skapa goda förutsättningar för en fungerande inre marknad, och dels för att inte missgynna de producenter som investerat i att leva upp till kraven. Det är prioriterat att undvika en situation liknande den som uppstod med höns i oinredda burar 1 januari 2012.

EU-nämnden och MJU

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden eller information i MJU.

b) Meddelande från kommissionen om säljfrämjande åtgärder

– Föredragning av kommissionen

Dokumentbeteckning

Saknas.

Bakgrund

Den 14 juli 2011 offentliggjorde kommissionen sin grönbok om säljfrämjande åtgärder och informationskampanjer för jordbruksprodukter. Syftet var att inleda en översyn av EU:s politik för säljfrämjande åtgärder och informationskampanjer, samt att initiera en diskussion om hur nuvarande system skulle kunna förbättras och utvecklas som instrument i den gemensamma jordbrukspolitiken, GJP.

Politiken för säljfrämjande åtgärder och informationskampanjer till stöd för jordbruksprodukter skapades i början av 1980-talet. Den har successivt utvidgats till att omfatta de flesta av jordbrukets och livsmedelsindustrins produkter i första förädlingsledet. Enligt kommissionen har den förda politiken fungerat väl på flera sätt. Under senare år har emellertid vissa begränsningar och brister blivit tydliga. Kommissionen anser till exempel att politiken i alltför liten utsträckning varit inriktad på främjandeåtgärder i länder utanför EU, inte minst med tanke på den starka tillväxt som skett på många globala marknader. Vidare menar man att politiken inte i tillräckligt hög grad har uppmuntrat till samarbete över landsgränser eller omfattat alla EU-medlemsstaters produkter och sakkunskap. Brister konstaterades också av Revisionsrätten i samband med en effektivitetsgranskning år 2009.

På initiativ av det polska ordförandeskapet antogs rådsslutsatser om säljfrämjande åtgärder i december 2011.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringens övergripande ståndpunkt är att informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder inte ska finansieras med offentliga medel. Företag och organisationer bör själva stå för kostnader som uppstår i samband med denna typ av åtgärder.

Inför det faktum att systemet med offentligt stöd till informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder redan existerar, ligger det i svenskt intresse att se till att gemenskapens medel används på ett så klokt och effektivt sätt som möjligt.

Sverige bör aktivt verka för att utgifterna minskar och motverka att de ökar. Det svenska agerandet i diskussioner om främjandeåtgärder bör vara i linje med Sveriges övergripande målsättning om en utgiftsnivå väl under en procent av EU:s BNI och en modernisering av budgetens utgiftsstruktur, vilket till stor del måste uppnås genom väsentligt lägre utgifter för GJP.

Vidare är det viktigt att regelförenkling eftersträvas; att regelverket kan tillämpas på ett sätt som innebär att alla medlemsstater behandlas lika; att stöd till marknadsföring av produkter som kan vara skadliga för hälsan motverkas; att åtgärderna är förenliga med gröna boxens kriterier i WTO:s jordbruksavtal; samt att medlemsstaternas deltagande med finansiering förblir frivilligt.

Regeringen ser positivt på initiativ som syftar till att förbättra och effektivisera dagens system för informationskampanjer och säljfrämjande. Sverige bör uppmuntra en diskussion om hur informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder kan bidra till att minska nyttjandet av marknadsstörande stödformer, t.ex. exportbidrag, offentlig intervention och stöd till privat lagring.

EU-nämnden och MJU

Frågan var senast föremål för samråd med EU-nämnden och information i MJU inför att rådsslutsatserna skulle antas vid Jordbruks- och fiskerådet i december 2011.